

2016. december 15., csütörtök

P8_TA(2016)0506

A rohingya kisebbség helyzete Mianmarban

Az Európai Parlament 2016. december 15-i állásfoglalása a mianmari rohingya kisebbség helyzetéről (2016/3027(RSP))

(2018/C 238/10)

Az Európai Parlament,

- tekintettel a Mianmarról és a rohingya muszlimok helyzetről szóló korábbi állásfoglalásaira, különösen a 2016. július 7-i állásfoglalására ⁽¹⁾,
- tekintettel az EU Mianmarra/Burmára vonatkozó stratégiájáról szóló, 2016. június 20-i tanácsi következtetésekre,
- tekintettel a Bizottság és az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjének „Az EU Mianmarra/Burmára vonatkozó stratégiájának elemei: különleges partnerség a demokráciáért, a békéért és a jóléért” című, az Európai Parlamenthez és a Tanácshoz intézett közös közleményére,
- tekintettel Federica Mogherini, a Bizottság alelnökének/az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjének (alelnök/főképviselő) a Mianmari Államszövetség Köztársasága új kormányának hivatalba lépéséről szóló nyilatkozatára,
- tekintettel az alelnök/főképviselő szóvivőjének a mianmari erőszakos események közelmúltbeli eszkalációjáról szóló, 2016. december 2-i nyilatkozatára,
- tekintettel az EU és Mianmar közötti harmadik emberi jogi párbeszédéről szóló, 2016. november 25-i közös sajtóközleményre,
- tekintettel a Tanács hontalanságra vonatkozó, 2015. december 4-i következtetéseire,
- tekintettel az Egyesült Nemzetek Emberi Jogi Főbiztosa Hivatalának (OHCHR) és az ENSZ mianmari emberi jogi helyzettel foglalkozó különleges előadójának a Rakhine állam északi részén bekövetkező egyre romló emberi jogi helyzetről szóló 2016. november 18-i, illetve 29-i legutóbbi tájékoztatóira,
- tekintettel az ENSZ emberi jogi főbiztosának „A rohingyarohingya muszlimok és más kisebbségek emberi jogi helyzete Mianmarban” című, 2016. június 20-i jelentésére,
- tekintettel az ENSZ Emberi Jogi Tanácsának a mianmari emberi jogi helyzetről szóló, 2016. március 24-i (31/24) határozatára,
- tekintettel az ENSZ mianmari emberi jogi helyzettel foglalkozó különleges előadójának 2016. március 18-i jelentésére,
- tekintettel a menekültek helyzetére vonatkozó, 1951. évi ENSZ-egyezményre és annak 1967. évi jegyzőkönyvére,
- tekintettel a hontalan személyek jogállásáról szóló 1954. évi egyezményre, valamint a hontalanság eseteinek csökkentéséről szóló, 1961. évi egyezményre,
- tekintettel az ENSZ Menekültügyi Főbiztosa Hivatalának a 2014. és 2024. közötti időszakra vonatkozó, a hontalanság jelenségének felszámolására irányuló globális cselekvési tervére,

⁽¹⁾ Elfogadott szövegek, P8_TA(2016)0316.

2016. december 15., csütörtök

- tekintettel az 1948. évi Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozatának 18–21. cikkére,
  - tekintettel az 1966-os Polgári és Politikai Jogok Nemzetközi Egyezségokmányára és az 1966-os Gazdasági, Szociális és Kulturális Jogok Nemzetközi Egyezségokmányára,
  - tekintettel az az ASEAN-chartára,
  - tekintettel a Délkelet-ázsiai Nemzetek Szövetsége (ASEAN) emberi jogokkal foglalkozó parlamenti képviselőinek „A rohingya válság és az atrocitások kockázata Mianmarban: Kihívás az ASEAN számára és felhívás a cselekvésre” című, 2015. áprilisi jelentésére,
  - tekintettel eljárási szabályzata 135. cikkének (5) bekezdésére és 123. cikkének (4) bekezdésére,
- A. mivel Zeid Raad el-Husszein, az ENSZ emberi jogi főbiztosa 2016. június 20-i jelentésében ismertette a rohindzsák ellen folyamatosan elkövetett jogsértéseket, például az állampolgárságtól való önkényes megfosztást, aminek következtében hontalanná válnak, a szabad mozgás súlyos korlátozását, az életre és a biztonságra irányuló fenyegetéseket, az egészséghez és az oktatáshoz fűződő jogok megtagadását, a kényszermunkát, szexuális erőszakot és politikai jogaik korlátozását, „amely jogsértések emberiesség elleni bűncselekményeknek minősülhetnek”; mivel Zeid Raad el-Husszein szerint a rohindzsákat számos foglalkozásból kizárják, és különleges dokumentumokra van szükségük a kórházi felvételhez, ami késedelmekhez és szüléskor csecsemők és anyjuk halálához vezetett; mivel John McKissick, az ENSZ Menekültügyi Főbiztosa Hivatala Cox's Bazar bangladesi városban lévő irodájának vezetője nemrégiben hivatalosan kijelentette, hogy Mianmar „etnikai tisztogatással el kívánja távolítani területéről a muszlim rohingya kisebbséget”; mivel a rohingya kisebbség elleni emberijog-sértések kollektív büntetésnek minősülnek;
- B. mivel 2016. október 9-én a bangladesi határ közelében fegyveresek megtámadtak három rendőrségi helyőrséget, aminek következtében kilenc rendőr életét veszítette és számos fegyver eltűnt; mivel a mianmari kormány azt állítja, hogy a fegyveresek rohingya milicisták voltak, és ennek következtében a Maungdaw körzetet „műveleti területté” nyilvánította, továbbá kijárási tilalmat és más korlátozásokat vezetett be, többek között az újságírók és a külső megfigyelőkre vonatkozóan is, akik nem mehetnek a terület közelébe;
- C. mivel az emberi jogi szervezetek szerint a helyi források arról számolnak be, hogy a kormányerők az úgynevezett műveleti zónában súlyos emberijog-sértéseket követnek el; mivel a mianmari kormány 69 állítólagos milicistának és a biztonsági erők 17 tagjának haláláról számolt be, amely állítást nem lehet objektíven igazolni, mivel korlátozzák a területre való bejutást;
- D. mivel 2016. november 3-án egy határátkelőhely elleni második támadás során meghalt egy rendőrtiszt;
- E. mivel emberi jogi szervezetek, nevezetesen a Human Rights Watch műholdas képalkotást alkalmazva lakóházak és más típusú épületek tömeges lerombolásáról számolt be, amelyre Rakhine állam nem kormányzati szervezetek és független megfigyelők elől elzárt északi részén került sor;
- F. mivel a mianmari kormány 2016. november 2-án és 3-án Maungdaw körzetének néhány érintett részén a kormány által felügyelt látogatást szervezett egy külföldi nagykövetelekből – köztük az ENSZ állandó koordinátorából – álló kilenctagú küldöttség számára, amely megerősítette, hogy több városban leégett épületeket látott;
- G. mivel az utóbbi hetekben legalább 25 000 rohingya menekült a szomszédos Bangladesbe, és becslések szerint az erőszak Rakhine állam 30 000 lakosát kényszerítette lakóhelye elhagyására; mivel az UNHCR jelenleg több mint 56 000 rohindzsát tart nyilván Malajziában;
- H. mivel Mianmar 2011 óta lépéseket tesz gazdaságának és politikai rendszerének reformja érdekében; mivel azonban a hadsereg továbbra is aránytalanul beavatkozik az ország ügyeibe; mivel 2015 novemberében megválasztották az új nemzeti parlamentet, és 2016 márciusában beiktatták a demokratikusan megválasztott nemzeti kormányt;

2016. december 15., csütörtök

- I. mivel válaszként az EU és a többi globális szereplő visszavonta a szankciókat, és lehetővé tette Mianmar számára a globális politikai és gazdasági struktúrákba való visszailleszkedést; mivel az EU és tagállamai fontos szerepet játszottak a reformban és a nyitási folyamatban, amelyhez többek között jelentős fejlesztési támogatásokkal, képzésekkel és technikai együttműködéssel, a nemzet egészére kiterjedő inkluzív tűzszüneti megállapodás, valamint a „fegyver kivételével mindent (EBA)” eszköz révén a kereskedelem előmozdításával járultak hozzá; mivel az EU és Mianmar évente emberi jogi párbeszédet tart;
- J. mivel azonban számos probléma továbbra is fennáll, többek között az emberi jogokkal és különösen a muszlim rohingya kisebbség helyzetével kapcsolatban; mivel Mianmarban generációk óta több mint egymillió muszlim rohingya él, és jelenleg ez a közösség a világ egyik leginkább üldözött kisebbsége; mivel az 1982-es burmai állampolgársági törvény kihirdetése óta hivatalosan hontalannak számítanak; mivel a rohindzsák nemkívánatosak a mianmari hatóságok és a szomszédos országok számára, noha ez utóbbiak közül néhány nagyszámú menekültnek nyújt menedéket; mivel a mianmari jogi keret intézményesíti a kisebbségek elleni megkülönböztetést, a rohindzsákat ugyanis hontalanná teszi, mivel ideiglenes személyazonosító igazolványukat (fehér kártyájukat) 2015 márciusában lejártnak nyilvánították, és 2012 óta nem kaphatnak születési anyakönyvi kivonatot gyermekeik számára;
- K. mivel a mianmari hatóságok továbbra is megtagadják a rohindzsáktól legalapvetőbb jogaikat; mivel az ASEAN emberi jogokkal foglalkozó parlamenti képviselői által 2015 áprilisában közzétett jelentés szerint a jelentés megírásakor mintegy 120 000 rohingya tartózkodott még több mint 80, hazájukon belül otthonukat elhagyni kényszerült emberek számára fenntartott táborban Rakhine államban, ahol alig férnek hozzá a humanitárius segélyekhez, miközben az elmúlt években több mint 100 000 rohingya menekült el a tengeren vagy a szárazföldön keresztül más országokba, gyakran emberkereskedők segítségével, és e veszélyes utazások során számosan életüket veszítik;
- L. mivel a jelentések szerint a mianmari fegyveres erők széles körben alkalmazzák a nemi erőszakot háborús fegyverként az etnikai kisebbségek megfélemlítése céljából, ami súlyos következményekkel jár az áldozatok számára; mivel az ENSZ-főtitkár konfliktusok során elkövetett nemi erőszak kérdésével foglalkozó különmegbízottja, Zainab Hawa Bangura komoly aggodalmának adott hangot ezzel kapcsolatban; mivel a nemi erőszak és a szexuális erőszak egyéb formái szerepelnek a Nemzetközi Büntetőbíróság azon listáján, amelyen a háborús bűncselekményeket, valamint az emberiség elleni bűncselekménynek számító cselekedeteket sorolja fel; mivel különösen hangsúlyozni kell, hogy a rohingya nők többszörös megkülönböztetésnek vannak kitéve, ideértve a szexuális visszaéléseket és a kényszersterilizációt is;
- M. mivel igen aggasztó a mianmari LMBTI közösség, köztük a rohingyák helyzete, akiket a büntető törvénykönyv gyarmati korból származó 377. szakaszának egyik rendelkezése ürügyén még mindig üldöznek, akik továbbra is önkényes letartóztatásoknak és fogva tartásnak, megfélemlítésnek és testi és szexuális bántalmazásnak vannak kitéve, és akiktől megtagadják az egészségügyi szolgáltatásokat;
- N. mivel az ENSZ mianmari emberi jogi helyzettel foglalkozó különleges előadójával, Yanghee Leével tartott találkozásán Ang Szán Szú Csí bejelentette, hogy a kormány nem fogja használni a „rohingya” kifejezést (ami a katonai diktatúra alatt gyakorolt politika folytatása), mivel az a „bengáli” szóhoz hasonlóan uszítónak számít, és helyette a „Rakhine államban élő muszlim közösség” kifejezést javasolja;
- O. mivel Mianmar egy nemzeti békekonzferencia előkészítése mellett erőfeszítéseket tett a békefolyamat előmozdítására is; mivel az ország békéje, jóléte és egysége érdekében alapvető fontosságú a nemzeti tűzszünet fenntartása és az, hogy abban valamennyi etnikai fegyveres csoport részt vegyen;
1. rendkívüli aggodalmának ad hangot azon jelentések miatt, melyek szerint Rakhine állam északi részén erőszakos összecsapásokra került sor, és sajnálatát fejezi ki a kioltott életek, a megélhetési és lakhatási lehetőségek elvesztése, valamint az aránytalan erőszak mianmari fegyveres erők általi használata miatt; megerősíti, hogy a mianmari hatóságoknak kötelességük kivizsgálni a 2016. október 9-i támadásokat és bíróság elé állítani a felelősöket, ezt azonban az emberi jogi normákkal és kötelezettségekkel összhangban kell megtenniük;
2. sürgeti a katonai és biztonsági erőket, hogy haladéktalanul hagyjanak fel a rohingyák megölésével, zaklatásával és a velük szemben elkövetett nemi erőszakkal, valamint otthonaik felújításával;

2016. december 15., csütörtök

3. üdvözli a mianmari kormány bejelentését, mely szerint vizsgálóbizottságot állít fel a Rakhine államban a közelmúltban elkövetett erőszakos cselekedetek kivizsgálására; felkéri a mianmari kormányt, hogy tegye lehetővé az ENSZ és egyéb külső megfigyelők számára, hogy részt vegyenek a Rakhine állambeli Maungdaw körzetben nemrégiben történt események kivizsgálásában, ideértve az 2016. október 9-i eseményeket és a kormány azt követő fellépéseit is; hangsúlyozza, hogy a felelősöket megfelelő módon bíróság elé kell állítani, az erőszak áldozatai számára pedig megfelelő jogorvoslatot kell biztosítani;
4. kitarthatja, hogy ez csupán a rohingya kisebbség ellen elkövetett bűncselekményekkel kapcsolatos büntetlenség felszámolására irányuló szélesebb körű kötelezettségvállalás első lépése; különös felháborodásának ad hangot amiatt, hogy a jelentések szerint a rohingya kisebbség elnyomása érdekében a szexuális erőszakot a megfélemlítés eszközeként és háborús fegyverként használják, és követeli az ilyen bűncselekmények elkövetőinek bíróság elé állítását;
5. kéri továbbá, hogy a mianmari kormány haladéktalanul tegye lehetővé, hogy a humanitárius segélyek valamennyi konfliktustérségbe és a lakóhelyét elhagyni kényszerült valamennyi személyhez eljussanak;
6. követeli, hogy a mianmari kormány és polgári hatóságok haladéktalanul vessenek véget a rohingya kisebbséggel szembeni borzasztó megkülönböztetésnek és szegregációnak;
7. ezért felszólítja Mianmar kormányát, hogy reformálja meg az 1982. évi állampolgársági törvényt, és állítsa vissza a rohingya kisebbség állampolgárságát; sürgeti Mianmar kormányát és Rakhine állam hatóságait, hogy azonnal kezdjék meg a gyermekek születési anyakönyvezését;
8. felszólítja a mianmari kormányt, hogy szüntessen meg minden felesleges, diszkriminatív és aránytalan korlátozást Rakhine államban;
9. felszólítja a mianmari kormányt, hogy vegye fel a harcot az emberkereskedelem és a transznacionális szervezett bűnözés ellen;
10. felszólítja a mianmari kormányt, hogy javítsa az ENSZ-szel, azon belül pedig az ENSZ Menekültügyi Főbiztosának Hivatalával és a különéljárások megbízottjaival folytatott együttműködést; sürgeti Mianmar kormányát, hogy hajtsa végre az ENSZ Emberi Jogi Tanácsának a mianmari emberi jogi helyzetről szóló 31/24. sz. határozatában rögzített ajánlásokat; felszólítja a mianmari kormányt, hogy kérje fel az ENSZ emberi jogi főbiztosát arra, hogy nyisson irodát az országban, teljes körű megbízatással és megfelelő személyzettel;
11. felszólítja a mianmari kormányt, hogy egyértelműen ítélje el a faji vagy vallási gyűlöletre való uszítás minden formáját, tegyen lépéseket a gyűlöletbeszéd felszámolása érdekében, többek között a rasszista buddhista csoportok körében, valamint vegye fel a harcot a rohingya kisebbség elleni társadalmi megkülönböztetéssel és ellenségeskedéssel; felszólítja továbbá a mianmari kormányt, hogy tartsa tiszteletben a vallás vagy meggyőződés szabadságához való egyetemes jogot;
12. felszólítja a Szaharov-díjas Ang Szán Szú Csít, hogy a mianmari kormányban betöltött kulcsfontosságú pozícióját használja fel a rohingya kisebbség helyzetének javítására; emlékeztet Szú Csí asszony pártja szóvivőjének 2015. május 18-i nyilatkozatára, mely szerint a mianmari kormánynak vissza kell adnia az állampolgárságot a rohingya kisebbségnek;
13. azt javasolja, hogy a rohingya menekültek beáramlásával küzdő országok kormányai működjenek szorosan együtt az ENSZ Menekültügyi Főbiztosának Hivatalával, amely rendelkezik a menekültstátusz megállapításához szükséges szakértelemmel, valamint a menekültek és a hontalan személyek védelmére irányuló felhatalmazással; sürgeti ezeket az országokat, hogy tartsák tiszteletben a visszaküldés tilalmának elvét, és ne szorítsák vissza a rohingya menekülteket, legalábbis addig, amíg kielégítő és méltóságteljes megoldást nem találnak a helyzetre; külön felszólítja Bangladesht, hogy engedje be területére a rohingya menekülteket, ugyanakkor elismeri a Banglades által több százezer menekült befogadására eddig tett erőfeszítéseket;
14. üdvözli az EU Mianmarra vonatkozó stratégiájáról szóló 2016. június 20-i tanácsi következtetéseket; úgy véli, hogy az Uniónak valóban stratégiai érdeke fűződik a Mianmarral folytatott kapcsolatai megerősítéséhez; úgy véli, hogy az új kormánynak történelmi lehetősége van a demokrácia megszilárdítására, valamint a béke, a nemzeti megbékélés és a jólét megteremtésére, és ez kötelessége is egyben; úgy véli, hogy az EU és Mianmar közötti kapcsolatok további mélyítésének feltételévé kell tenni az emberi jogok terén az országban elért valódi fejlődést;
15. megismétli továbbá a tanácsi következtetéseket szereplő felhívásokat, melyek szerint hatékony demokratikus intézményeket és erős civil társadalmat kell kiépíteni, tiszteletben kell tartani az alapvető jogokat és szabadságokat, és elő kell mozdítani a jó kormányzást;

2016. december 15., csütörtök

16. felszólítja az Európai Külügyi Szolgálatot, hogy folytassa a rendszeres kétoldalú emberi jogi párbeszédet, valamint részletesen vitassa meg a problémás jogszabályokat és a kisebbségek, különösen a rohindzsák elleni megkülönböztetés problémáját, és e viták eredményeiről tegyen jelentést az Európai Parlament számára;
  17. felszólítja az Uniót és tagállamait, hogy továbbra is támogassák Mianmar új demokratikus struktúráit, és fektessenek különös hangsúlyt az állam különböző funkcióinak javítását szolgáló szakmai együttműködésre;
  18. felszólítja az Uniót és tagállamait, hogy az ENSZ Emberi Jogi Tanácsában továbbra is alaposan vizsgálják meg Mianmar ügyét, a 4. napirendi pont szerint;
  19. felszólítja az Uniót, hogy támogassa az ENSZ Menekültügyi Főbiztosának Hivatalát a dél- és délkelet-ázsiai régióban élő rohingya menekültek helyzetének javítására irányuló törekvéseiben;
  20. felszólítja az Uniót és tagállamait, hogy támogassák az ENSZ Menekültügyi Főbiztosának Hivatala 2014–2024-es, hontalanság jelenségének felszámolására irányuló globális cselekvési tervét;
  21. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást Mianmar kormányának és parlamentjének, a Bizottság alelnökének/az Unió kül- és biztonságpolitikai főképviselőjének, a Bizottságnak, az uniós tagállamok kormányainak és parlamentjeinek, az ASEAN főtitkárának, az ASEAN emberi jogokkal foglalkozó kormányközi bizottságának, az ENSZ mianmari emberi jogi helyzettel foglalkozó különleges előadójának, az Egyesült Nemzetek menekültügyi főbiztosának és az ENSZ Emberi Jogi Tanácsának.
-